

adás, hogy leülök, a közönségre rá se nézek, bújom a kottát, kergetem a gombócot szenvedő arccal, mutatom, hogy ezt milyen nehéz eljátszani, és ezért tapsoljatok meg. Ez engem sem érdekel! Ha azonban sok olyan előadó-művész van a pódiumon, aki bemutatja milyen élmény számára az, amit éppen játszik, azért a közönség nagyon hálás lesz. Ehhez persze a muzsikusoknak készségi szinten kell tudniuk a darabot, s az energiát az előadás közben a folyamatos kommunikációra kell fordítaniuk. A megformálásra, az érzelmek kifejezésére. Ez az előadó-művészet, és aki nem ezért megy fel a színpadra, az inkább ne tegye, mert dögunalommá válik, amit csinál. Szükség van az újításra. Ezzel a koncepcióval álltam a zenekar elé, és ezt az együttműködést vállalták a muzsikusok, és ennek szellemében most mindent újra tanulunk.

Van más konkrétum is, amit a megújulástól vár?

– A koncertmesterrel, Tfirst Péterrel megbeszéltem, hogy azt szeretném, ha a zenekar a barokk és klasszikus műveket nem „oroszosan” játszaná, hanem kicsit felkönnyítve, s ez az új előadási stílus már márciusban, a Szokolay Balázssal adott Bach-estünkön megjelenne. Örömmel mondtott igent. Szerencsére a társulat flexibilis művészekből áll, akik képesek arra, hogy évtizedes hagyományait maguk mögött hagyva megújuljanak. Már csak az a kérdés, hogy miközben az életben maradásért folyamatosan koncertezni kell, lesz-e idő eleget próbálni.

Azt tudom, miként lehet a zenekart visszavezetni a

világ élvonalába, de az ehhez szükséges munkához a feltételeket csak a kulturális kormányzat biztosíthatja. Ha megkapjuk az esélyt, öt éven belül elérjük a célt.

Ha nem kapják meg azt a nagyságú támogatást, amelyre szükségük volna?

– Akkor feloszlunk. A mostani helyzet nem tartható, és azt a presztízst, amit Rolla Jánosék felépítettek, nincs jogunk leamortizálni. Alapvető adottságok hiányoznak a munkához. A Liszt Ferenc Kamarazenekar soha egy forintot nem kapott hangszervásárlásra, sokan a zeneakadémiai tanuló szintű hangszerükön játszanak. Így nem tudjuk visszahozni a korábbi, nagyszerű hangzást. De a legfontosabb, hogy olyan műhelymunkát kell végezni, ami mellett nincs idő haknizásra. Igazgatóként most az az egyik legfontosabb dolgom, hogy kitakarítsam a zenekar naptárját, és csak azokat a koncerteket hagyjam meg, amelyek szakmailag kiemelten hasznosak. Az idei a megújulás, az alapozás éve. A korábbi időszakban az, hogy mindent kénytelenek voltunk elvállalni, nem javított a zenekar anyagi helyzetén, viszont szakmailag nagyon sokat ártott. Így most nem nulláról, hanem mínuszról indultunk, de már nagyokat léptünk előre. Az együttesnek azt is elmondtam, mi annyit tehetünk, hogy elvégezzük a dolgunkat, a döntés azonban nem a mi kezünkben van. A kulturális kormányzatnak kell arról határoznia, hogy van-e megfelelő forrás az együttesre vagy nincs. Február végén meglátjuk, mi történik, hiszen addig tart ki a büdzsénk...

TISZTELETJEGGYEL

Büszkeség – zenekarral

E rovat címe nem vet feltétlenül jó fényt a szerzőre. Hiszen ha kicsit is rosszindulatúan tekint rá bárki, azt is feltételezheti, hogy amúgy eszébe sem jut a koncerttermek környékére nézni, viszont itt valaki megint potyázott. Talán az is felmerül benne – nem véletlenül –, hogy hányszor maradnak a protokoll helyek üresen amiatt, hogy valaki ugyan kért jegyet, de aztán mégis más dolga akadt, vagy inkább a kényelmes otthonmaradást választotta. Bevallom, én azért is örülök a különböző közönségszervezők meghívásának, mert azokból az is kiderül, hogy melyik zenekar, színház milyen intenzitással foglalkozik azzal, hogy egy állandó támogatói köre alakuljon ki, amelynek tagjai így-úgy követik, segítik az együttes, vagy intézmény munkáját. Más kérdés, hogy ilyenkor nem szerencsés – már ha ez a feladat – valami lesújtót írni az előadásról, a szószátyár udvariaskodásnak pedig nincs értelme. Akinek van füle a hallásra, az úgyis észreveszi, ha a szerző látványosan kerül az őszinteséget. Szerencsére azonban ez nem

egy kritikai rovat, azt töltsék csak meg a profi muzikológusok, hanem egy bevallottan amatőr próbálkozás arra nézve, hogy a magyar zenei élet örvendetesen sok szimfonikus zenekarának, azok fenntartóinak törekvéseit, teljesítményét vizsgálja.

Újév környékén különösen sok az olyan meghívás, amikor – nyilván a bécsi mintára – a vidám, háromnegyedes dallamok határozzák meg a műsort, legyen bár a szerző akár a komolyabb műfajok mestere, akár jó kezű operett szerző. Könnyű zene, nehéz percek – hallhattam gyerekkoromban gyakran a szüleimtől, amikor hazatértek egy-egy hakniból, aminek műsorán a szórakoztató műfaj dominált. És valóban: igényesen, nem giccsesen, a zenei gesztusokat nem eltúlozva, de mégis karakteresen megjelenítve eljátszani egy-egy technikailag is igényes Strauss keringőt, vagy egy Kálmán Imre slágert, komoly zenei teljesítmény, különösen egy súlyos versenymű előadását követően.

Január végén Óbuda polgármestere, Bús Balázs hívott újévi fogadásra, ami egyúttal egy tiszteletjegy is volt. Régóta követem a III. kerület kulturális életét, ami méltán emelkedik ki a főváros más részeinek nagy átlagából. A Társaskör programjai, a Kassák Lajos és a valaha, vagy napjainkban is ott élő művészek életműve iránti elköte-

■ *Bárhogy is alakul, azért még számos koncerten fog-nak muzsikálni. A Liszt Ferenc Kamarazenekar fellép majd a Kaposfesteren, amelynek Ön a fesztiváligazgatója, s idén már a 10. jubileumát ünnepli?*

– Még nem döntöttem el, mert alapvetően nem szeretem az ilyen árukapcsolásokat. Mindenesetre a tizedik fesztivál ugyanolyan kiváló fellépőkkel és programokkal várja az érdeklődőket, mint az előzőek. Nem ígérhetek jobbat, mert minden évben a legkiválóbb művészek játszanak remek műsorokat. A két művészeti vezető - Baráti Kristóf és Várdai István - kedvéért a világsztárok a megszokott gázsijuk töredékéért vállalják a Kaposfesteren a fellépést. Az ilyeneket tartom jó projekteknek, hiszen ezen a fesztiválon valóban megtérül a sorozatba befektetett pénz. Ami idén kicsit más lesz – és ennek nagyon örülök –, hogy úgy tűnik, kicsit „igazságosabb” lesz a fúvós kínálat, mint korábban. Eddig mindig kevesebb ilyen hangszeres fellépőnk volt, mint amit a repertoár és a kimagasló előadók száma indokolna.

■ *Tavaly a Liszt Ferenc Kamarazenekar belépett a Szimfonikus Zenekarok Szövetségének tagjai közé. Hogyan vélekedik, segít ez a mostani helyzetükön?*

– Be kell valljam, azt látom, nincs más, aki ugyanolyan helyzetben lenne, mint mi a Liszt Ferenc Kamarazenekarral, így nincs, akivel egy platformon tudnánk lobbizni.

A szimfonikus zenekarok szempontjából fantasztikusan jónak tartom a helyzetet. Egy kétmillió városban

kilenc zenekar működik állami támogatással, ami nagyszerű dolog! Ugyanakkor nagyon halkán többször megjegyeztem már, hogy most, ebben a kegyelmi állapotban kéne kidolgozni azt a jelenleg szerencsére egyáltalán nem aktuális forgatókönyvet, hogy egy esetleges támogatáscsökkenés után miként lehet majd együtteseket megszüntetni anélkül, hogy muzsikuskollégák egzisztenciális válságba kerüljenek. Ugyanis az a pénzmenynyiség, ami most a kultúrában megtalálható, nem biztos, hogy mindig megmarad – akár egy kormányváltás, akár a gazdasági helyzet romlása miatt.

■ *A zenekar-megszűnések nem volnának jók...*

– Persze, hogy nem, de ha kevés lesz a forrás, jobb lenne a zenészeknek, ha közös pénztárcába lehetne terelni a rendelkezésre álló pénzeket. Az én elképzeléseim szerint senkit nem szabad „kirúgni”, ehelyett egy közösen, jóelőre megtervezett létszámstoppal adott esetben összevonhatóvá válnának a zenekarok. Hiszen, ha drasztikusan romlana a helyzet, akkor is szükség lesz szerintem egy belépő szintű, a kezdő zenehallgatóknak repertoárt kínáló együttesre, legalább két középszintűre és egy-két kiemelt zenekarra. Persze, a jövő bármit hozhat, és a komolyzenei életben a kis változás is nagyon fog hatni, mivel itt szerintem nem történt meg a rendszerváltás, több évtizedes szokások uralkodnak. Azt látom, jellemzően most fogy el mindenkinek a rendszerváltás óta hűséges közönsége, és két-három éven belül kiderül, milyen módon alakul át ez az „iparág”.
R. Zs.

lezetség mellett közel egy évtizede egy zenekar is gazdagítja a kerületi kulturális intézményrendszert, és persze gyarapítja a zenebarátok örömét. Mindig csodálattal figyeltem a német kulturális életben azt, hogy – nyilván az ország egységesülését követően jelentőségüket veszített hercegségek örökösöként – kisvárosok milyen óriási kulturális kínálatot tudtak felmutatni. Óbudán is mintha valami ilyesminek lehetnénk tanúi, mintha Aquincum megőrizte volna önálló kulturális arculatát, ami a római kortól napjainkig valami sajátos színnel gazdagítja a fővárosi kulturális palettát. Mindezt minden főkegyúri allűr, kellemtelen nagyravágyás, vagy sznobizmus nélkül, a lehető legnagyobb természetességgel. Ehhez persze hozzájárul az is, hogy bizalmi viszony tudott kialakulni tisztviselők és művészek között. Ennek volt biztató lenyomata az újrakezdés koncert is. Saját diplomáciai tapasztalatomból tudom, hogy mennyire más egy olyan társadalmi esemény, fogadás hangulata, a kapcsolatteremtésre és ápolásra gyakorolt hatása, ahol nem pusztán a terített asztalok megrohmozása jelenti a hozzáadott értéket. Ha a fogadást adó személy és intézmény, valamint a fellépő művészek között jó a viszony, nyilvánvalóvá válik a kölcsönös megbecsülés: a zenekar nem pusztán illusztrálja, „aláfesti” az elhangzó beszédeket, hanem maga is üzen. Az Óbudai Danubia Zenekar Hámori Máté vezényletével és Pusker

Júlia lenyűgöző hegedűjátékával is ezt tette. A múlt évet értékelő, jövőt latolgató beszédek mellett, olykor helyett a Mendelssohn Hegedűversenyének lassú tételében megjelenő merengés és a könnyedebb Strauss darabok hol felhőtlen, hol keserédes dallamvilága kifejezte mindazt, ami két év fordulóján egyaránt foglalkoztat kerületi, fővárosi vezetőket és bárki mást. Az pedig csak tovább növelte az intellektuális élvezeteket, hogy Hámori Máté a legjobb szpikereket megszégyenítő beszédkészséggel és iróniától sem mentes, ám mégis kedves szakszerűséggel vezetett végig a műsoron.

Nem kétséges, hogy a zenekar rengeteget fejlődött az elmúlt években, és észrevétlenül vált az egykori ifjúsági zenekarból érett együttesé, amely persze tudja, hogy a sok kiváló magyar, s azon belül is fővárosi zenekar között a műfaji sokszínűség a széles közönség megszólításának záloga. Ebben a tudatos helyzetben a legnépszerűbb szimfonikus darabok egymásutánja sem válik rutinszerű slágerparádévá, ugyanakkor bárki előtt megnyithatja az utat a vájt fülűek világába, a komoly zenei érdeklődés mélyebb rétegei felé. A zenekarok a világ minden táján a helyi identitást, öntudatot erősítő együttesek lehetnek, ha a fenntartó és a muzsikuskok úgy találják egymásra, ahogy ez Óbudán történt. Legyen ebből minél több!

Próhle Gergely